

1. Fort Ia

ul. Gołęzycka 1, Poznań
www.facebook.com/FortKrzysztofaArciszewskiego

W ramach V Dni Twierdzy Poznań, po raz pierwszy chcemy zaprosić do odwiedzenia zbudowanego w latach 1887-1890 Fortu Ia. Dla jednych to Zwischenwerk la Boyen, dla innych Fort/Warownia Generała Krzysztofa Arciszewskiego.

Pomimo, że dopiero rozpoczynamy trudny proces re-witalizacji obiektu, chcemy już teraz udostępnić go zwiedzającym. Podczas tych dwóch dni, na terenie fortu odbywać się będzie „Obóz Wojsk Wielkopolskich”, czyli spotkanie grup kulturyjących pamięć o Powstaniu Wielkopolskim 1918/19 i jego silach zbrojnych. Będzie można wziąć udział w pracach saperskich, szkoleniu strzeleckim i innych zajęciach prowadzonych przez rekonstruktorów, a także zwiedzić z przewodnikiem niektóre elementy fortu pośrodniego XIX-wiecznej twierdzy poznańskiej. Na terenie fortu będzie działała również kuchnia polowa!

Obiekt będzie dostępny w sobotę i niedzielę od 11:00 do 18:00. Zwiedzanie z przewodnikiem w zorganizowanych grupach o godzinie 11:30, 13:00, 14:30, 16:00 i 17:00. Wstęp bezpłatny. Warto zabrać latarki i kalosze.

2. Fort III

ul. Książkowa 81, Poznań
tel.: 507 851 843 | fort3@ptpf.org.pl | www.ptpf.org.pl

Fort III (Graf Kirchbach) zbudowany został w latach 1877-1881. Jest jednym z 9 fortów typu głównego. Otoczony jest suchą fosą o 850 m długości, 5,5 m głębokości i 9 m szerokości. Na całej długości czoła i barków fortu rozciga się wał artyleryjski z remizami dla 21 dział. Fort posiada dwie prochnowie mogące pomieścić 35 ton prochu. Wjazd do broni blokhaus oraz most zwodzony. Kolejne modernizacje przyniosły instalacje pancernych stanowisk obserwacyjnych oraz baterii dołączonych dla dodatkowych dział. Operatorem trasy turystycznej jest Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Fortyfikacji im. Gen. Dym. Ignacego Prądzyńskiego. Orowadzanie z przewodnikiem umożliwia zobaczenie najważniejszych elementów fortu. Stałe wystawy prezentują historię Twierdzy Poznań i wyposażenie armii pruskiej. W koszarach można zobaczyć jak żyli żołnierze na forcie, gdzie stały armaty i jakiej używano amunicji. Na wale artylerii znajdziemy pancerną kopułę obserwacyjną i stanowisko z dobrze zachowanymi śladami łoża nadbrzeżnego, największego działu fortecznego Twierdzy Poznań, które miało zasięg aż 7700 metrów.

Tegoroczną edycja Dni Twierdzy Poznań odbywa się pod hasłem „ludzie”, Towarzystwo pokaże obiekt od strony wykorzystania go przez osoby cywilne, jak i wojsko. Wykład o historii Twierdzy zobrazuje też jak zmieniło się w nim życie ludności.

Zwiedzanie obiektu w sobotę i niedzielę o godzinach: 11:00, 12:30, 14:00, 15:30, 17:00. Bilety: 5 zł, dzieci do 15 lat wstęp bezpłatny. Fort znajduje się na terenie Nowego Zoo w Poznaniu. Wyjątkowo w czasie Dni Twierdzy Poznań dla grup zwiedzających fort wstęp na teren Zoo będzie bezpłatny – bez możliwości zwiedzania Zoo. Przewodnik będzie czekał na grupę przed wejściem do Zoo na 10 minut przed planowanym terminem zwiedzania fortu, po zwiedzeniu obiektu będzie odprowadzał ją poza teren Zoo.

3. Fort Iva

ul. Lechicka 41, Poznań
tel. +48 508 977 083 | www.fort4a.harc.pl

Na odwiedzających czekałą pozostałości XIX-wiecznego fortu, umocnienia z okresu przygotowania Twierdzy Poznań do obrony podczas I Wojny Światowej, schron dla karabinu maszynowego zbudowany przez Wojsko Polskie w przededniu II Wojny Światowej oraz umocnienia i ślady walk z 1945 roku. Fort jest przykładem standardowego dzieła pośredniego starego wzoru, poddanego modernizacji. Po II Wojnie Światowej obiekt został częściowo wysadzony. Od blisko 17 lat Fortem 4a opiekują się milońscy fortyfikacji. To dzięki ich pracy warownia na Wilczym Młynie, jako pierwszy z obiektów zewnętrznego pierścienia fortów, już w 1998 roku udostępniona została dla turystów. Dzięki zaangażowaniu milońników fortyfikacji powstał „Skansen Forteczny – Fort 4a”.

Podczas Dni Twierdzy Poznań do zwiedzania zostaną udostępnione:

- sień bronna z izbą pamięci i lapidarium kamieni granicznych,
- zespół prawobarkowej kaponiery z prowadzącym do niej przejściem podziemnym, które jest najgłębszym przejściem podziemnym dostępnym dla ruchu turystycznego w Twierdzy Poznań,
- polski schron bojowy wybudowany w ramach przygotowań do obrony w 1939 r. oraz obwalowania

forteczne ze śladami walk z 1945 roku. Przed bramą główną fortu będzie punkt informacyjny z folderami, gadżetami i tablicą informacyjną. W sobotę pokaz budowy kuchni polowej z której w oba dni będzie można skosztować fortecznej kuchni.

Obiekt będzie dostępny w sobotę i niedzielę od 11:00 do 17:00. Wstęp bezpłatny. O każdej pełnej godzinie w sieci prelekcje o historii Twierdzy Poznań i Fortu 4a.

Organizatorzy proponują zmotoryzowanym pozostawienie samochodów na parkingu przed marketem Tesco (dogodny dojazd od ul. Serbskiej) i dojeżdż do Fortu kładką nad ul. Lechicką.

4. Fort VI

ul. Lutycka 115, Poznań
tel.: 501 44 55 66 | mrcin@fortpoznan.pl
www.fortpoznan.pl | fb.com/poznan.eventplace

Dni Twierdzy to niepowtarzalna okazja samodzielnego zwiedzania Fortu VI. Obiekt został zbudowany zaledwie w 4 lata i oddany do użytku pruskiej armii w roku 1883. Jest jednym z 9 fortów typu głównego. Od nazwiska pruskiego generała otrzymał nazwę Tietzen. Fort jest jednym z najlepiej zachowanych obiektów tego typu w Europie. W późniejszych latach fort wzmocniono, dobudowując na jego barkach baterie dołączone dla dodatkowych dział. Kolejne modernizacje przyniosły instalację pancernego stanowiska obserwacyjnego artylerii.

Program V Dni Twierdzy Poznań na Forcie VI:

- Rekonstrukcja prawie-historyczna: Historia oparta na motywach Inwazji na Grenadę w 1983 roku, przeniesiona do mistycznego państwa San Escobar. Brawurowa akcja komandosów przy kulach wystrzałów i dźwiękach latino, okazja do poznania El Komendante „Las Palmas Pistoleros Grande Bande”, punkt wydawania wiz do Fortu na terenie San Escobar. Od 10:30 do 16:30, o każdej połowce godziny, na parkingu przed Fortem od ul. Lutyckiej.
- Zwiedzanie Fortu z przewodnikiem od 10 do 17 co godzinę. Czas zwiedzania ok 1,5 godz. Pół kilometra podziemi, na trasie epizod z obrony Fortu VI przed atakiem Rosjan w lutym 1945 roku.
- Quest do samodzielnego zwiedzania – gra terenowa.
- Atrakcje dla dzieci: składanie pojazdów wojskowych z kartonów, przejazd po fosie sprzętem wojskowym, strzelnica pneumatyczna
- Gastronomia: grochówka wojskowa, frytki, hamburgery, lody, kawa, gofry, piwo rzemieślnicze
- Premierowy pokaz repliki legendarnego samochodu pancernego z I Wojny Światowej Erhardt M-1917.
- Wystawa historycznej broni strzeleckiej.
- Rekonstrukcja szpitala wojennego z czasów II Wojny Światowej z pokazami zabiegów.
- Wystawa starych fotografii i pocztówek prezentujących portrety ludzi z czasów funkcjonowania Twierdzy Poznań.
- Wystawa prezentująca fortyfikacje na świecie.
- Ekspozycja stała prezentująca uzbrojenie i wyposażenie z czasów I i II Wojny Światowej.
- Punkty z pamiętkami, książkami o tematyce militarnej, grami edukacyjnymi, modelami.

Obiekt będzie dostępny w sobotę i niedzielę od 10:00 do 18:00. Bilety: 6 zł dorośli, 3 zł uczniowie do 16 roku życia, emeryci i renciści

5. Fort VII

al. Polska 13, Poznań
tel. +48 61 848 31 38 | mmw@wmn.poznan.pl
www.wmn.poznan.pl | facebook.com/muzeumfort7

Jeden z najlepiej zachowanych fortów Twierdzy Poznań, zbudowany w latach 1876-1880. Zmodernizowany w latach 1887-1888. W 1902 r. nazwany Fortem Colomb na cześć pruskiego generała, zaś w 1931 r. przemianowany na Fort Floriana Dąbrowskiego, majora wojska polskiego. Obecnie na forcie działa Muzeum Martyrologii Wielkopolan – Fort VII, będące oddziałem Wielkopolskiego Muzeum Niepodległości w Poznaniu. Po zajęciu Wielkopolski przez Niemców w 1939 r. w miejscu tym utworzono pierwszy na ziemiach polskich obóz koncentracyjny – „Konzentrationslager Posen”. W późniejszym czasie nazwa obozu była dwukrotnie zmieniana, początkowo na obóz przejściowy, a następnie na więzienie policji bezpieczeństwa i obóz pracy wychowawczej. W 1939 r. w jednej z remiz artyleryjskich dokonano pierwszej masowej egzekucji ludności cywilnej i wykorzystaniem gazu. Obóz funkcjonował do 1944 r., zaś w latach 1944-1945 działała fabryka „Telefunken” produkująca radiostacje na potrzeby niemieckiego wojska.

W Forcie VII z okazji V Dni Twierdzy Poznań zostaną otwarte niedostępne na co dzień części fortu.

Zwiedzanie z przewodnikiem odbywać się będzie:

- w sobotę o godzinie: 9:30, 11:30, 13:30, 15:30**
- w niedzielę o godzinie: 9:30, 11:30, 13:30, 14:30**

W muzeum odbędzie się również kiermasz książek wydawanych przez Wielkopolskie Muzeum Niepodległości.

Obiekt będzie dostępny w sobotę od 10:00 do 17:00 i w niedzielę od 10:00 do 16:00. Kasy są zamykane na 30 min. przed zamknięciem muzeum. Bilety: normalny 4 zł, ulgowy 2 zł

6. Muzeum Uzbrojenia

Park Cytadela, Poznań
tel.: 61 820 45 03 | cytadela@wmn.poznan.pl
www.wmn.poznan.pl | fb.com/muzeumuzbrojenia

Muzeum Uzbrojenia mieści się w zbudowanym w 1872 roku schronie Laboratorium Wojennego, usytuowanym na terenie dawnego Fortu Winiary (Cytadeli Poznańskiej), wzniesionego przez Prusaków w latach 1828-1842. W zachowanym wnętrzu schronu znajduje się ekspozycja militariów, dokumentów, zdjęć, planów oraz relikotów pochodzących z zabudowy fortecznej twierdzy Poznań. Największą atrakcją tutejszej ekspozycji stanowi plenerowy park sprzętu wojskowego z kilkunastoma pojazdami wojskowymi, samolotami, helikopterami, czołgami, armatami, działami i moździerzami. Najstarsze eksponaty pochodzą z początku XIX wieku. Muzeum jest oddziałem Wielkopolskiego Muzeum Niepodległości.

Zwiedzanie muzeum z przewodnikiem w sobotę i niedzielę o godzinach: 10:30, 12:00 i 14:15
Zbiórka chętnych na zwiedzanie (po zakupie biletu) ma miejsce przed budynkiem Muzeum, przy czołgach.
Obiekt będzie dostępny w sobotę od 10:00 do 17:00 i w niedzielę od 10:00 do 16:00. Bilety: normalny: 8 zł, ulgowy: 4 zł
Bilet jest ważny również w Muzeum Armii „Poznań”

7. Muzeum Armii „Poznań”

Park Cytadela (Mała Słuz), Poznań
tel.: 663 866 414 | bzura@wmn.poznan.pl
www.wmn.poznan.pl | fb.com/muzeumarmiipoznan

Muzeum zajmuje ocalały po 1945 roku korytarz kazamatuowy, zwany obecnie Małą Słuzą, faktycznie zaś będący Estakadą Zachodnią Fortu Winiary. Tworzył ją stromy podjazd oskarpowany od zachodu murem oporowym. Przejście w poprzek estakady umożliwiała Brama Cmentarna, usytuowana u podnóża Wzgórza Winiarskiego. Znajdujące się tu muzeum gromadzi pamiątki historyczne i militaria związane z udziałem Armii „Poznań” w kampanii wrześniowej 1939 r. Ekspozycja nosi tytuł „Wierni przysiędze” i przypomina szlak bojowy tej armii ze szczególnym uwzględnieniem bitwy nad Bzurą (9-16 IX 1939) oraz postaci jej dowódcy gen. dyw. Tadeusza Kutrzeby. Muzeum jest oddziałem Wielkopolskiego Muzeum Niepodległości.

Obiekt będzie dostępny w sobotę od 10:00 do 17:00 i w niedzielę od 10:00 do 16:00
Bilety: normalny 8 zł, ulgowy 4 zł
Bilet jest ważny również w Muzeum Uzbrojenia.

8. Rezerwat Archeologiczny Genius loci

ul. ks. I. Posadzego 3 (Ostrów Tumski), Poznań
tel.: 61 852 21 67 | rezerwat@muzarp.poznan.pl
muzarp.poznan.pl/rezerwat | fb.com/RezerwatArcheo

W Rezerwacie prezentowane są relikty umocnień wczesnonapiastowskiego ośrodka grodowego z X w. oraz pozostałości renesansowego muru otaczającego wyspę. Historię grodu na Ostrowie Tumskim sięgającą X w. można również prześledzić w nowoczesnej sali audiowizualnej.

Poznań we wczesnym średniowieczu był potężną twierdzą broniącą dostępu do wnętrza państwa piaostowskiego, grodem o funkcjach rezydencyjnych, administracyjnych, gospodarczych i sakralnych – stanowił dla pierwszych władców Polski główny punkt oparcia. Skale przedsięwzięcia jaką była budowa fortyfikacji w X wieku, podziwiać można na ekspozycji stałej Rezerwatu Archeologicznego Genius loci. Relikty konstrukcji drewniano – ziemnych wałów okalających Ostrów Tumski za czasów Mieszka I, udostępnione są w nowoczesnej formie.

Sobota i niedziela:

12:00 – zwiedzanie z przewodnikiem wystawy w plenerze Ostrowa Tumskiego; „Fortyfikacje i miejsca obronne na ziemiach polskich od pradziejów do wczesnego średniowiecza - TOP 10” oraz ekspozycji wczesnośredniowiecznych i renesansowych fortyfikacji w rezerwacie Genius loci (wstęp dla pierwszych 40 osób)

Ekspozycje stałe:

• Relikty wczesnośredniowiecznych fortyfikacji grodu

poznarńskiego z końca X w. oraz pozostałości murów obronnych wyspy tumskiej z XIV w.

• Pokolenie 966 – świt wielkich przemian

Ekspozycje czasowe:

- Fortyfikacje i miejsca obronne na ziemiach polskich od pradziejów do wczesnego średniowiecza – TOP 10
- Rodzina i dziecko w średniowieczu
- Śladami Arystotelesa

Obiekt będzie dostępny w sobotę od 10:00 do 18:00 i w niedzielę od 10:00 do 15:00. Wstęp bezpłatny.

9. Śluz Katedralna (Brama Poznania)

ul. Gdańska 2, Poznań
tel.: 61 647 7634 | centrum@bramapoznania.pl
www.bramapoznania.pl | fb.com/BramaPoznania

Częścią Bramy Poznania – obok nowoczesnego budynku przy ulicy Gdańskiej – jest także gmach zachodniego przyczółka Służy Katedralnej (Jazu Katedralnego). Ten pochodzący z 1838 roku zabytek forteczny to jedna z najstarszych pozostałości, i jeden z niewielu zachowanych hydrotechnicznych obiektów poznańskiej Twierdzy. Przebieg pieszej kładki, łączącej główny budynek Bramy Poznania i przyczółek Służy, odwzorowuje przebieg dawnego mostu fortecznego. Budynek Służy Katedralnej stanowi przestrzeń dla wystaw czasowych Bramy Poznania, a ponadto, jako jeden z lepiej zachowanych zabytków fortecznych w Poznaniu – przyciąga miłośników architektury militarnej. Zwiedzanie jest bezpłatne, możliwe w godzinach pracy Bramy. Z okazji Dni Twierdzy, zapraszamy do zapoznania się nie tylko ze Słuzą Katedralną i Ekspozycją Główną Bramy Poznania, ale także na spacer w przestrzeni Ostrowa Tumskiego śladami dawnych umocnień. Zwiedzanie Ekspozycji i spacer po Ostrowie połączone są w ramach jednej, około półtoragodzinnej wycieczki w towarzystwie przewodnika.

Brama Poznania to miejsce opowiadające za pomocą ekspozycji oraz realizowanej oferty programowej, o losach (historycznych i współczesnych) Ostrowa Tumskiego i o znaczeniu, jakie miejsce to ma dla tożsamości współczesnych Polaków.

„Twierdza: Ostrów Tumski” – zwiedzanie Bramy Poznania i spacer po Ostrowie Tumskim (ok. 1,5 h)
Sobota i niedziela, o godzinie 12:00 i 16:00
Obowiązuja bezpłatne wejściówki. Prosimy o zapisy telefoniczne pod numerem 61 647 7634 lub osobiście w Bramie Poznania w Punkcie Informacji.

Obiekt będzie dostępny w sobotę i niedzielę od 10:00 do 19:00.

10. Makiety Dawnego Poznania

Podziemia klasztoru franciszkanów, Franciszkańska 2

(wejście od ul. Ludgardy), Poznań

tel.: 61 855 14 35 | makieta@makieta.poznan.pl

www.makieta.poznan.pl

Pierwsza makietka pokazuje Poznań znany z ryciny Brauna-Hogenberga z 1618 r., w skali 1:150. Centralną jej część zajmuje miasto na lewym brzegu Warty, w obrębie średniowiecznych murów. Całość obejmuje ponad 50 m². Nagrany 27-minutowy komentarz opowiada o dawnym Poznaniu. Druga makietka przedstawia wygląd Poznania z czasów pierwszych Piastów. Obrazuje jak dobrze chronionym grodem był XI wieczny Poznań. Miniaturowy gród zajmujący 27 m² został wykonany w skali 1:60. W odkrywaniu historii pomaga pokaz laserowy. Makietka Starego Rynku przedstawiona w skali 1 i 100 przeznaczona jest dla osób niewidomych. Modele wykonano metodą wypukłą i opisano Braillem.

Obiekt będzie dostępny w sobotę i niedzielę od 11:00 do 19:15. Pokazy odbywają się co 45 minut. Bilety w specjalnej cenie: 11 zł

11. Zimnowojenny schron przy ul. Babimojskiej

ul. Babimojska (naprzeciwko nodegów „Agrykola”)
tel.: 503 092 659 | www.facebook.com/projektschro

Schron wybudowany został w trakcie modernizacji południowo-wschodniego odcinka Twierdzy Poznań w latach 1903-1907. Wykonano go z betonu jako kompanijny schron piechoty, składający się z 6 izb żołnierskich, pomieszczenia oficerskiego i magazynowego oraz latriny. Podczas I wojny światowej schron (jak cała poznańska twierdza) został postawiony w stan gotowości bojowej, jednak nie otrzymał szansy sprawdzenia się w boju. Rosnące na przełomie lat 40. i 50. XX wieku napięcie pomiędzy dawnymi sojusznikami oraz rozwój broni

masowego rażenia spowodowały poszukiwania skutecznego sposobu przeciwdziałania skutkom jej użycia. Za jej zabezpieczenie w czasie zimnej wojny na terytorium Polski odpowiadały najpierw formacje Terenowej Obrony Przeciwlotniczej (TOPL), następnie Pow-szechnej Samoobrony (PS) a w ostatnim okresie Obro-ny Cywilnej (OC), której działania na terenie tak dużego miasta jak Poznań musiały być koordynowane z bez-piecznego miejsca.

W poszukiwaniu optymalnej lokalizacji i z uwagi na doskwierającą zapewne szczupłość środków zwrócono uwagę na obiekty zewnętrznego pierścienia fortecz-nego dawnej Twierdzy Poznań. Wybrano schron pie-choty przy ulicy Babimojskiej, który przerobiono na obiekt przeciwatomowy i przystosowano do nowych funkcji. W schronie działa również *escape room* Apokalipsa. Atrakcją schronu są relikty oryginalnego wyposażenia z czasów użytkowania obiektu przez Obronę Cywilną okresu PRLu oraz stała ekspozycja militariów związa-nych z poznańską twierdzą, zgromadzonych przez kolekcjonerów z towarzystwa Grupa Forteczna

Program z tematem wiodącym „Rok 1917: na za-chodzie bez zmian”:

- zwiedzanie schronu i przygotowanej ekspozycji tematy-ycznej poświęconej I Wojnie Światowej co godzinę od godz. 11 do 17 w sobotę i w niedzielę,
- wystawa makiet pół bitew we Flandrii i Mezopotamii przygotowanych przez Klub Modelarski „Jaźwiec”,
- oprawa członków grup rekonstrukcyjnych z Polski i Niemiec w umundurowaniu z 1917 roku,
- okop z elementami oryginalnego wyposażenia z okresu I Wojny Światowej (!),
- biwak wojskowy z epoki.

Obiekt będzie dostępny w sobotę i niedzielę od 11:00 do 17:00. Wprowadzenie historyczne co godzinę. Bilety: 10 zł normalny, 5 zł ulgowy, 20 zł rodzinny (min. 1 dziecko w wieku szkolnym)

12. Przeciwatomowy schron władz miasta Poznania

ul. Słupska 62 (Krzyżowniki), Poznań

tel.: +48 695 596 150 | jck.poznan@gmail.com

www.jck-poznan.pl | fb.com/jezyckiecentrumkultury

Schron zaprojektowany został w 1957 roku jako obiekt Obrony Cywilnej. Do użtyku oddany został prawdopodobnie w roku 1960. Przez długie lata „zimnej woj-ny”, w razie groźby ataku nuklearnego, był miejscem schronienia dla dowództwa Obrony Cywilnej, dla władz Poznania. Obiekt zapewnił ochronę przed skutkami ataku jądrowego i umożliwił kierowanie, za pomocą telefonów, newralgicznymi instytucjami miejskimi oraz najważniej-szymi zakładami przemysłowymi. Mógł pomieścić do 60 osób. Miał one do dyspozycji niezależne ujęcie wody, oddzielne zasilanie i specjalne linie telefoniczne. Ze schronu można też było kierować obroną przeciw-lotniczą Poznania i okolic oraz kierować akcjami ratow-niczymi w przypadku ataku jądrowego, chemicznego lub biologicznego. Obiekt był doskonale utajniony, świadczy o tym fakt, że ludność mieszkająca w pobliżu schronu nie miała poję-cia o istnieniu i przeznaczeniu obiektu. Został oddaj-niony dopiero w 2006 roku i przekazany Wielkopolskie-mu Muzeum Niepodległości. Od roku 2012 udostępnia-ny zwiedzającym.

Obiekt będzie dostępny w sobotę i niedzielę od 09:00 do 16:00. Bilety: normalny 8 zł, ulgowy 4 zł

13. Schron przeciwlotniczy w Parku Wilsona

Park Wilsona, ul. Matejki 18, Poznań
tel.: 61 865 89 07 | www.palmiarnia.poznan.pl

Na terenie Parku Wilsona znajdują się trzy schrony prze-ciwlotnicze wybudowane w 1944 roku dla Niemców zamieszkujących wówczas luksusowe kamienice przy ulicy Matejki. Schron udostępniony dla zwiedzających znajduje się przy bramie od strony ul. Matejki i posiada dwa wejścia oraz jedno wyjście awaryjne. Składa się z szeregu wąskich i krętych pomieszczeń o łącznej dłu-gości 110 metrów. Obiekt został odkryty dopiero w ro-ku 1998 podczas remontu Parku Wilsona i Palmiarni. Podczas zwiedzania schronu można posłuchać nagrań przygotowanych przez Radio Poznań, które dotyczą np. ogłaszania alarmu przeciwbombowego.

Obiekt będzie dostępny w sobotę i niedzielę od 11:00 do 16:00. Bilety do nabycia w kasie palmiarni: 3 zł normalny i 2 zł ulgowy, dodatkowo opłata za przewodnika 1 zł (płatne u przewodnika). W przypadku obfitych opadów deszczu w trakcie lub w dniu poprzedzającym imprezę, organizatorzy zastrze-gają sobie prawo odwołania zwiedzania schronu.

14. Galeria Werkbank

ul. Małachowskiego 2/1a, Poznań
tel.: 603 803 079 | galeria@werkbank.pl | www.werkbank.pl | www.werkbankKozowski

Galeria Werkbank to propozycja dla ceniących niebanal-ne doświadczenia. Mieści się ona w dawnym schronie przeciwlotniczym z 1939 r. Ten zabytkowy obiekt, po generalnym remoncie, z zachowanymi historycznymi detalami to jedyne takie miejsce w Poznaniu, łączące sztukę z historią. W latach 30. XX w. na obszarze Komandorii wybudowa-no modernistyczne osiedle mieszkaniowe dla pracow-ników Zakładów Przemysłowych „Centra”. Na początku lat 40. niemiecka administracja zorganizo-wała w pomieszczeniach pod południową i północną częścią budynku schrony przeciwlotnicze dla miesz-kańców. Wzmocniono stropy, zainstalowano toalety i umywalkę. Pomieszczenia zostały zaopatrzone w urzą-dzenia filtrowentylacyjne, ławki dla ludności i inne wy-posażenie. Do schronu wchodziło się przez służę two-rzoną przez dwoje stalowych drzwi. Schron zaczął peł-nić swoją praktyczną funkcję od kwietnia 1944 r., czyli od momentu, gdy Poznań stał się celem bombardo-wań alianckich. W styczniu 1945 r. w pomieszczeniach schronu zorganizowano punkt opatrunkowy dla żołnierzy niemieckich. Po wojnie schron zachował swoją funkcję ochronną. Administrowanie obiektem przejęła Obrona Cywilna, adaptując go i modernizując na potrzeby schronu przeciwatomowego. W roku 2014 schron przeszedł gruntowny remont i dziś można oglądać oryginalnie zachowany układ pomieszczeń, wentylację, odrestau-rowany tunel ucieczkowy oraz służę główną.

Po raz pierwszy w Poznaniu wystawa kostiumów z hoolywoodzkich produkcji filmowych „Very Bad Boys”. Zwiedzanie z komentarzem przewodnika o pełnych godzinach.

Obiekt będzie dostępny w sobotę i niedzielę od 10:30 do 18:00. Wstęp bezpłatny.

15. Jeżyckie Centrum Kultury (schron przeciwlotniczy)

ul. Jackowskiego 5/7, Poznań

tel.: +48 695 596 150 | jck.poznan@gmail.com

www.jck-poznan.pl | fb.com/jezyckiecentrumkultury

Budowla XIX wieczna, służąca jako zaplecze magazyno-we lub też skład prochu (na co wskazuje stała wilgot-ność oraz temperatura utrzymująca się wewnątrz) dla mieszczących się nieopodal koszar. Takie przeznaczenie potwierdza fakt, że budynek był usytuowany przy nie-istniejącej dziś linii kolejowej. Po II wojnie Światowej wg ewidencji był to dwukondy-gnacynj schron o powierzchni 495 m² przeznaczony dla 224 osób, przykryty parterowym budynkiem, po-chodzącym z czasów I Wojny Światowej. Budynek był niestannie przebudowywany. Mieściły się tu w latach 50. XX w. pracownie rzeźby i ceramiki PWSSP w Poz-naniu, a następnie zakład krawiecki. Od 1992 roku bu-dynek powrócił w ręce artystów. Obecnie parter budynku zajmuje Jeżyckie Centrum Kul-tury wraz z Galerią Sztuki Rozruch. Centrum jest waż-nym lokalnym ośrodkiem życia społecznego i artystycz-nego. Na poziomie piwnic płytykich mieści się Restaura-cja Klub „Stara Prochownia” dysponująca dwiema sala-mi o odrestaurowanych ceglanych wnętrzach. Całość piwnic zachowała niepowtarzalną XIX-wieczną archite-kturę.

Na odwiedzających czekają liczne atrakcje:

- wystawa kolekcji broni palnej od XIX wieku,
- wystawa historii Poznańskiego Ruchu Harcerskiego,
- wystawa militariów, elementów wyposażenia obro-ny cywilnej oraz szpitala polowego,
- odwiedzających będziemy częstować pyszną gro-chówką wojskową

Obiekt będzie dostępny w sobotę i niedzielę od 10:00 do 17:00. Wstęp bezpłatny.

16. Schron przeciwlotniczy w Parku Sołackim

Park Sołacki, ul. Litewska / Nad Wierzbakiem, Poznań

tel. 536 779 688 | jck.poznan@gmail.com

www.jck-poznan.pl | fb.com/jezyckiecentrumkultury

Schron został wybudowany w latach 1942-43. W czasie wojny budowla miała służyć niemieckim mieszkańcom okolicznych budynków za bezpieczne ukrycie w czasie spodziewanych nalotów alianckich bombardowców. W programie pokaz umundurowania, wystawa mili-tariów z I Wojny Światowej oraz PRL oraz ekspozycja wyposażenia schronu.

Obiekt będzie dostępny w sobotę i niedzielę od 11:00 do 18:00. Wstęp bezpłatny.

17. Schron łączności

ul. Taczaka 10 (wejście od ul. Kościuszk, przy UEP)
tel.: 662061195 | kontakt@thebunkier.pl
www.thebunkier.pl | www.facebook.com/TheBunkier

Schron wzniesiony został w 1944 r. jako zapasowa sie-dziba kolejowej centrali łączności. Posiadał własny agregat prądotwórczy (główny węzeł łączności mieścił się w budynku z czerwonej cegły stojącym opodal). Obecnie schron jest częściowo wykorzystywany jako *escape room*.

Program na sobotę i niedzielę:

11:00 – zwiedzanie schronu

12:20 – zwiedzanie schronu

13:00 – pokaz filmu

13:40 – wykład o Twierdzy Poznań

15:00 – zwiedzanie schronu

15:40 – pokaz filmu

16:20 – wykład i dyskusja: Czy zabytek musi być martwy – miejsca pamięci czy przestrzeń dla mieszkańców?

17:40 – zwiedzanie schronu

18:40 – pokaz filmu

Bile